

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Michala Mazance v právní věci **žalobce JUDr. V. V.,** proti **žalované České správě sociálního zabezpečení**, Křížová 25, 225 08 Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí ze dne 12. 2. 2002,

takto:

I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 12. 2. 2002, se zrušuje.

II. Věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Dne 16. 8. 2001 byla žalované doručena žádost žalobce ze dne 6. 8. 2001 o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politických vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky příslušníkům československých zahraničních armád a spojeneckých armád v letech 1939 až 1945 (dále též „zákon"). Žalobce touto žádostí požadoval přiznání jednorázové peněžní částky ve výši 120 000 Kč podle § 5 odst. 5 zákona, a to jako účastník národního boje za osvobození – československý partyzán (v době od 25. 8. 1944 do 5. 5. 1945), který byl v partyzánských bojích dvakrát raněn. Rozhodnutím ze dne 12. 2. 2002 žalovaná o žádosti žalobce rozhodla tak, že žalobci podle § 5 odst. 3 zákona přiznala jednorázovou peněžní částku ve výši 60 000 Kč; své rozhodnutí odůvodnila tím, že žalobce žádal o

poskytnutí jednorázové peněžní částky za účast v národním boji za osvobození od 25. 8. 1944 do 5. 5. 1945, která jím též byla prokázána.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včas prostřednictvím žalované opravný prostředek. V něm uvedl, že v žádosti žádal o jednorázovou peněžní částku ve výši 120 000 Kč; jednorázová peněžní částka mu však byla přiznána pouze za dobu účasti v národním boji za osvobození (§ 5 odst. 3), nikoliv podle § 5 odst. 5 zákona. Tuto skutečnost žalovaná ve svém rozhodnutí nevysvětlila, a nebylo tak rozhodnuto o obsahu jím podaného návrhu (žádosti) jako celku. Žalobce dále uvedl, že má za to, že žádná ze současně používaných a současné úrovni právní vědy odpovídajících metod výkladu zákona neumožňuje obsah § 5 odst. 5 zákona vykládat tak, že oprávněná osoba své zranění v národním boji za osvobození může prokazovat pro přiznání jednorázové částky toliko listinami v tomto ustanovení uvedenými. Podle žalobce mu měla být přiznána celková jednorázová peněžní částka ve výši 120 000 Kč.

Žalovaná opravný prostředek žalobce, spolu se svým vyjádřením k němu, předložila Vrchnímu soudu v Praze dne 19. 4. 2002. V písemném vyjádření k opravnému prostředku žalovaná navrhla, aby soud napadené rozhodnutí potvrdil. Poukázala na to, že žalobce byl účastníkem národního boje za osvobození v době od 25. 8. 1944 do 5. 5. 1945. V této době byl dvakrát zraněn, ale toto zranění nevedlo k přiznání invalidního důchodu nebo přídavku k důchodu. Protože se jedná o zákonnou podmínku (§ 5 odst. 5 zákona), bez které nelze přiznat jednorázovou peněžní částku ve výši 120 000 Kč, žalovaná mu ji přiznala pouze ve výši 60 000 Kč.

Ze správního spisu vyplynulo, že žalobce podal žádost o poskytnutí jednorázové peněžní částky formou vyplnění formuláře, v němž zaškrtnutím příslušné části uplatnil nárok jako účastník národního boje za osvobození – československý partyzán a uvedl dobu své účasti v národním boji za osvobození od 25. 8. 1944 do 5. 5. 1945. Žalobce sice zaškrtnutím ve formuláři uvedl, že neuplatňuje nárok jako účastník národního boje za osvobození, který byl zraněn a v důsledku tohoto zranění mu byl přiznán invalidní důchod (plný nebo částečný) nebo přídavek podle zákona č. 164/1946 Sb., současně však k formulářové žádosti připojil i vlastní návrh na poskytnutí jednorázové peněžní částky, v němž jednak specifikuje nárok na jednorázovou peněžní částku jak z titulu své účasti v národním boji za osvobození jako čs. partyzán, jednak požaduje přiznání nároku podle § 5 odst. 5 zákona. Žalobce tak uplatnil nárok na přiznání jednorázové peněžní částky v celkové výši 120 000 Kč. K žádosti žalobce mimo jiné připojil ověřený opis charakteristiky žalobce vystavený dne 19. 5. 1945 II. Slovenskou partizánskou brigádou, z něhož vyplývá, že žalobce byl v době své účasti v národním boji za osvobození dvakrát raněn, a dále připojil i potvrzení Okresní správy sociálního zabezpečení v Chrudimi ze dne 13. 8. 2001 o výši svého důchodu (starobního). Ve správním spisu se dále nachází další listiny, jimiž žalobce dokládal svůj nárok na jednorázovou peněžní částku, a to osvědčení Ministerstva národní obrany ze dne 23. 12. 1948, vydané podle § 8 zákona č. 255/1946 Sb., podle něhož byl žalobce účastníkem národního boje za osvobození a započítává se mu doba od 25. 8. 1944 do 5. 5. 1945 jako čs. partyzánu, a dále potvrzení Ministerstva národní obrany ze dne 20. 5. 1947, jímž toto ministerstvo potvrzuje, že žalobce je ve smyslu § 1 zákona č. 34/1946 Sb. z. a n. československým partyzánem.

V daném případě jde o věc, která na Nejvyšší správní soud přešla podle ustanovení § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) z Vrchního soudu v Praze. Podle tohoto ustanovení Nejvyšší správní soud ve věcech neskončených vrchními soudy, v nichž byla přede dnem účinnosti s. ř. s. dána jejich věcná příslušnost, dokončí řízení zahájená před těmito soudy. V předmětné věci bylo přede dnem 1. 1. 2003 zahájeno řízení u Vrchního soudu v Praze a byla dána věcná příslušnost vrchního soudu, neboť obsahem žaloby byl návrh na přezkoumání rozhodnutí vydaného podle zákona č. 261/2001 Sb. Jde-li o věci správního soudnictví, pak podle ustanovení 129 odst. 2 s. ř. s. řízení o opravných prostředcích, o nichž nebylo rozhodnuto do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního tohoto zákona (tedy podle ustanovení upravujících řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu).

Žaloba je důvodná.

Zákon č. 261/2001 Sb. zakládá v § 3 odst. 1 nárok na přiznání jednorázové peněžní částky osobám, které vymezuje v § 1 odst. 1 a 3 zákona a které označuje legislativní zkratkou "účastník národního boje za osvobození", dále osobám, které vymezuje v § 2 odst. 1 zákona a které označuje legislativní zkratkou "politický vězeň", a též vdovám a vdovcům po těchto osobách.

Nárok, jehož přiznání se žalobce domáhá, je nárokem osoby uvedené v § 1 odst. 1 citovaného zákona, tedy osoby, která splňuje podmínky účastníka národního boje za osvobození tak, jak je speciálně pro účely založení nároku na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle tohoto zákona tento zákon vymezuje.

Podle ustanovení § 1 odst. 1 věty první zákona č. 261/2001 Sb. se právo na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle tohoto zákona vztahuje na občany České republiky, kteří splňují podmínky uvedené v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. c) až f), v bodě 2 a odst. 2 zákona č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození, a kterým o tom bylo vydáno podle § 8 citovaného zákona osvědčení nebo kteří mají doklad, jenž toto osvědčení nahrazuje. Výše jednorázové peněžní částky podle § 5 odst. 3 zákona pro účastníka národního boje za osvobození za účast v národním boji za osvobození kratším než 1 rok, trvajícím však alespoň tři měsíce nebo alespoň dva měsíce v případě služby v partyzánské jednotce jako československý partyzán (podle zákona č. 34/1946 Sb., jímž se vymezuje pojem československého partyzána), činí 60 000 Kč. Pokud však oprávněná osoba prokáže, že při národním boji za osvobození byl účastník národního boje za osvobození zraněn a v důsledku tohoto zranění mu byl přiznán plný invalidní důchod, částečný invalidní důchod, invalidní důchod nebo přídavek k důchodu, činí podle § 5 odst. 5 zákona výše jednorázové peněžní částky 120 000 Kč.

Řízení o nároku podle zákona č. 261/2001 Sb. se zahajuje na návrh oprávněné osoby (§ 7 odst. 1 zákona); je tedy řízením plně ovládaným zásadou dispoziční a na vůli oprávněné osoby tak závisí nejen to, zda návrh na přiznání takového nároku u správního orgánu uplatní či nikoliv, ale i to, v jakém rozsahu návrh uplatní, tj. za jakou dobu a z jakých důvodů bude přiznání jednorázové peněžní částky uplatňovat. Žalobce tak učinil

návrhem (žádostí) ze dne 6. 8. 2001, doručeným žalované dne 16. 8. 2001. V tomto návrhu (žádosti) konkrétně požadoval přiznání jednorázové peněžní částky podle § 5 odst. 5 zákona ve výši 120 000 Kč a předložil listiny, jimiž prokazuje svou účast v národním boji za osvobození a délku této účasti a konečně i listiny, jimiž prokazuje své zranění v partyzánských bojích. Bylo proto povinností žalované o takto podaném návrhu (žádosti) rozhodnout a pokud by neshledala důvody pro přiznání jednorázové peněžní částky v celém rozsahu, v jakém ji žalobce v žádosti uplatnil, žádost zamítnout v té části, v níž ji shledala nedůvodnou, popřípadě učinit část žádosti předmětem samostatného řízení a rozhodnutí. Žalovaná tak neučinila a přesto, že svým rozhodnutím rozhodovala o celé žádosti žalobce, zcela pominula tu část žádosti žalobce, jíž požadoval podle § 5 odst. 5 zákona přiznání jednorázové peněžní částky jako účastník národního boje za osvobození, který byl při účasti v národním boji za osvobození zraněn. Rozhodnutí žalované je tak nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, neboť z něho není seznatelné, o jakém předmětu řízení vlastně správní orgán jednal a rozhodoval.

Ze shora uvedených důvodů proto soud napadené rozhodnutí pro tuto vadu řízení podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. bez dalšího zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, a to aniž by v souladu s tímto ustanovením ve věci nařizoval jednání.

Žádnému z účastníků řízení nebyla přiznána náhrada nákladů řízení, neboť z obsahu spisu vyplývá, že úspěšnému žalobci, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů příslušelo (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2003

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu